

חלום הבלהות

מאזן האזנה

יה לי חלום בלהות. ראיתי בו את אלוף-מישנה מועמר קדאפי וישב באוהל המישפחתי שלו ליד בנגאזי, מוקף ביועציו הקרובים ביותר. הוא הביט מהורהר בשמש השוקעת. זה היה בשבוע הראשון של מאי, 1984. "הגיעה העת", אמר, כימעט בדחש. "יש לנו פצצה גרעינית." הוא לא גילה אם השיג אותה מעיראק או מפאקיסטאן, וכמה זה עלה לו.

מה נעשה בה? שאל אחד היועצים. "האם זה לא ברור כשמש?" השיב.

מועמר קדאפי האחד ביוני -

קדאפי בלהט, "זה שנים אני מתין לרגע הזה! הרגשתי תמיד שאללה מסר לי את השליטון בארץ זאת. מפני שיעיד לי את התפקיד שכל המנהיגים הערביים רכזוהלב אינם מסוגלים למלאו. מישתו למכרה לקבל על עצמו את האחריות למעשה ההיסטורי, שירשם באותיות של אש בתולדות האומה הערבית!" הושלך הס באוהל. "גם לאוייב הציוני יש פצצה גרעינית", אמר לבסוף. בהיסוס מה, היועץ הבכיר. "הם יכולים להשמיד את קאהיר ודמשק, את בגדאד ואת בארזהנפט. העולם הערבי יהפוך לבית-קברות."

ענינו של קדאפי הכריזו. "גם אם המרחב כולו יענה כאש, זוהי משימתנו הקדושה!" קרא. "האזי מה הערבית תחיה! היא תכנה על העורבות! היא תקום לתחייה, כשהיא מטהרת מן החרפה! אבל לאוייב הציוני לא תהיה תקומה!" ובקול שקט הסביר את התוכנית. "זאת תהיה הפתעה מוחלטת. מטוס יחיד ישא את הפצצה. הוא ימריך טוס מעל לים. הנ"מ הציוני לא יגלה אותו עד שזה יהיה מאוחר מדי. המטוס יפיל את עצמו במרכז תל-אביב, וישמיד את מרכז האוכלוסיה הציונית. לא יישאר ממנו שריד וזכר." "מתי?" שאל ראש-הממשלה, בדממה דקה.

"החלטתי", אמר קדאפי. זה יהיה באחד ביוני, בשעה אפס-שיש-אפס-אפס." "ומי יהיה הטייס?" שאל מפקד חיל-האוויר. "ענינו של קדאפי בבחוקי בהתייחס להבות קדושה. "אני!" אמר.

התעוררתי מן החלום. אחוז פלצות. עברו כמה דקות עד שהצלחתי להירדם מחדש.

מייד התחיל חלום חדש. ראיתי את ראש ממשלת-ישראל, אריאל שרון, יושב בפתח הווילה שלו בחוותו. מולו ישב גבר ממושקף, יועצו לתפקידים מיוחדים. היה זה דני חסון, שהכל הכירוהו בכינוי "דני המריח". הכינוי דבק בו בימי הפלמ"ח, כאשר נסוג באחת הפעולות מבעד לצינורות-הביוב. זה היה בשבוע הראשון של מאי, 1984.

"אנחנו צריכים לגמור את זה בינונו", אמר ראש-הממשלה. "הממשלה שלי מורכבת מתבוסתנים, אנשי גיס-המישי, סוכני אש"ף. אנשי גוש-אמונים הם נמושות, וגם גאולה כהן. כל מילה שאומרים להם דולפת עוד לפני שהיא יוצאת מן הפה. האחריות היא כולה עלי. אני אחליט, כמו שהי"לסטתי."

כאן באה רשימה ארוכה של החלטות מימי היחידה 101. פעולות התגמול, שלוש מילחמות, הטרור הנגדי בעזה, הקמת הליי כוד ופירוק הליכוד. "מה אתה מתכוון?" העז דני המריח לשאול, לבסוף. "בעיראק ובלוב יש פצצות גרעיניות. אבל הם לא יודעים מה לעשות בהן. אנחנו נקדים אותם. הקם להרגך השכם להורגנו. זוהי הציונות האמיתית." "אבל איך?" שאל היועץ. "הטיק העצבני באפו של ראשי-הממשלה גבר. אנחנו נחטל במכה אחת את כל מרכזי העולם הערי. בני במכה אחת, תוך שניות, ייעלי מן קאהיר ודמשק, בגדאד ופריז פולו מן המפה."

דני המריח נדהם. "האם ניתן להפעיל את חיל-האוויר בצורה כזאת. בסודיות מוחלטת? לא תהיינה בעיות?" "איזה חיל-אוויר?" אמר אריק. "אל תחשוב במושגים שיגרתיים. אני אדם לא-שיגרתי, ובשביל זה אני ראש-הממשלה ולא אף אחד מן המטמטמים ההם. הפצצות תהיינה בצורת מיוזרות. אנחנו נחדיר אותן באמצעות סוכנים זרים לבתי-מלון במרכזי ארבע הערים. כל מנגנוני-ההפעלה יהיו מופעלים מראש, לשעת-אפס אחת." "מתי?" שאל דני.

"כמה זמן דרוש לך כדי להחדיר את המיוזרות בביתחון מוחלט ליעדים אלה?" דני הירהר כמה שניות. "שלושה שבועות צריכים להספיק." "ובכן?" סיכם אריק, והחיוך חשף את שיניו. "אני מחליט: זה אחד כיוני. המנגנונים יכוונו לי שעה אפס-שיש-אפס-אפס."

וף החלומות, חזרה למציאות. העידן הגרעיני מקיף עני שער המרחב, אם לא חדר כבר בשקט פנימה. לפחות מדינה ערבית אחת - עיראק - מתקרבת בצעדי-ענק לפוטנציאל גרעיני צבאי. מעשי החבלה וההרג, שביצעו "אלמונים", יכולים לעכב תהליך זה ולהריק את היום, אך אין הם יכולים לעצור את התהליך עצמו. נראה כי מעצמה מוסד למית אחת. פאקיסטאן, קרובה אף היא ליעד זה, ואין כל ביטחון כי פצצה זו לא תגיע למדינה כמו לוב, היכולה לשלם ביד נדיבה.

העמדה הישראלית הרשמית היא, מזה 20 שנה, כי "יש לישראל פוטנציאל גרעיני, שהייתה מחייבת אותה לקבל על גיס נשק גרעיני למרחב." עמדה יפה ומכובדת. אזא שאין אנשים רבים זרים המאמינים בה. מומחים זרים משוכנעים כי ישראל הצטיידה מזמן בנשק גרעיני, וכי מיקרה שלא יבוא בינתיים סירבה ישראל בעקשנות לחתום על האמנה הבינלאומית לאי-הפצת נשק

גרעיני, שהייתה מחייבת אותה לקבל על עצמה פיקוח בינלאומי חמור. העידן הגרעיני מתקרב בצעדי-ענק. רק שרות-ביוב משוכללים יכולים לקבוע את התאריך הסביר. אך נדמה לי שאם נקבתי בשנת 1984, אין זו הערכה מופרכת לחלוטין.

רבה אנשים טובים יגיבו על כך באימרה, "ברוך השם!" אם יהיו פצצות גרעיניות בירי שני הצדדים במרחב, כך הם סבורים, ייווצר סתריסוף גם אצלנו הי מצב האיריאלי של "מאזן האימה". מצב כזה קיים מזה דור בין שתי מעצמות-העל - ארצות-הברית וברית-המועצות - והוא לבדו מנע עד כה את פרוץ מלחמת-העולם השלישית והאחרונה. "מאזן האימה" פירושו שכל צד יודע כי בירי הצד השני נשק גרעיני, וכי נשק זה מוסתר ומוגן עז כדי כך שאי-אפשר להסלו במכה אחת. משמע שגם מכת-פתע אינה מבטיחה ניצחון לצד התוקף, מפני שהצד המוכה יוכל להחזיר מנה אחת אפיים. מכיוון ששום מדינאי, שאינו מטורף לגמרי, אינו מוכן לסכן את עצם הקיום הפיסי של עמו וארצו, מונע מצב של הלכידות הרפתקניים. ההנחה היא ש-במעצמה גדולה אין שום מטורף יכול להגיע אל עמדת-האחריות העליונה.

אין כל הוכחה לכך שתיאוריה זו היא נכונה לאור-דימים. לפחות מדינה תרבותית חשובה אחת, התמסרה במאה הי"ט למטורף, צייר כושל בשם אדוקף הימלר. יתר על כן, מאן-האימה עצמו תלוי על בלימה. אם תשיג אחת משתי המעצמות יתרון מכריע כלשהו - למשל, בכושר למנוע חדירת טילים זרים למרחב שלה, או ביכולת ליירט ולהשמיד טילים בחלל החיצון - עשוי כל החשבון להשתנות לפתע. הפרת מאן-האימה עלולה אז לפתוח את הצד בעל-היתרון להשתמש בו מייד, לפני שהאזן יחזור לקדמותו.

על כל פנים, מאן-האימה החזיק מעמד במשך שלושים שנה, וזה טוב. אם יהיה למין האנושי מזל, יחזיק מעמד עוד שלוש שנים שנה. דור שלם נוסף יוכל לחיות. השאלה היא: האם התיאוריה של מאן-האימה נכונה גם לגבי הסיכסוך הישראלי-ערבי?

רק אדם חסרי-אחריות ישיב על כך בחיוב מוחלט. בלא עירעור והירחור. רוב המנהיגים בעולם הערבי הם אנשים אחראיים. גם אותם הנראים מרחוק כקנאים קיצוניים מתגלים, לא פעם, בהיכרות מקרוב, כאנשים מפוכחים, מתונים ומציי-אותיים. ראינו זאת כאשר למדנו להכיר מקרוב את אנוני אל-סאדאת, אשר מנחם בגין קרא לו פעם בשם "ורוד מצרי צמא דם". אישים זרים התרשמו כך גם מחאפז אל-אסד, מיאסר-עראפאת ומשליטת הנו-כחיים של עיראק.

אך האם אפשר לסמוך על כך, דאורי ימים? האם מותר לבנות על כך תורה של ביטחון לאומי? מועמר קדאפי הוא, לכל הדיעות, אדם מסוג אחר לגמרי. יש אומרים שהוא מטורף, יש אומרים שהוא ילדותי, אך איש לא היה מפקיד בידו בלב קל פצצה גרעינית קטנה. ובמקום עצמך קדאפי אחד, יכול לצמוח מחר גם קדאפי שני. אנחנו בטוחים, מנהיג משוגע אצלנו? לא יכול לקרות. מנהיג משוגע אצלנו? במיבצר היחידי של הדמוקרטיה במזרח התיכון? אי-אפשר! אי-אפשר. למרבה הצער, מתרוצצים כיום על הבמה שלנו כמה וכמה אנשים אשר זרים יכולים להפתות לקרוא להם בשמות כמו "קנאים"

ו.מטורפים". ישנו דוקטור סטריינג'לאב הישראלי, הפרופסור יובל נאמן. יש אריק שרון, מיועצו. האיש הנכון, ברגע הנכון, יוכל להשיג בלי קושי ברכה אלוהית מידי הרב שלמה גורן, וגם חוות-דעת מוסמכת מטעם הדוקטור ישראל אלדד כי הטלת מהות המוסר היהודי, וביכולת מה אפשר לדרוש מאיתנו אחרי מה שהגויים עשו לנו בשואה? יש אומרים כי בשום פנים ואופן לא יתכן שילטון כזה בישראל. הזוואי והייתי בטוח בכך. אחרי

אריק שרון - שעה אפס-שיש-אפס-אפס

שנתיים של השילטון המחדש של המערה, הנראה כפי שהוא נראה, הכל עלוד חיות אפשרי.

אני כותב את הדברים כדי להפחיד או להבהיל. אני כותב אותם כדי לשים את הרגש על גורם אחד: הזמן. הדיעה המקובלת בישראל היא שכדאי לדחות את הכל, לשחק מישחקי-אוטונומיה, להרוויח זמן. אם נחזיק מעמד די זמן, או הפריץ ימות, או שהסוס ימות. תיאוריה זו לא היתה נכונה אף פעם. אך עכשיו היא הופכת מסוכנת יותר מתמיד.

הג'ין הגרעיני יוצא מן הבקבוק, והוא משנה באופן מוחלט את בעיית-הזמן. כאשר השד הגרעיני יסתובב בי מרחב, עקולה הבדיחה הישנה לזי כות כסוף חדש: גם הפריץ ימות, גם הסוס ימות - וגם אנחנו נמות. כולנו ביחד, בזכנך אחד גדול.

איני יודע כמה זמן נותר לנו. עד ש- ייווצר מצב-האימה. ששתיים? שלוש? ארבע? דבר אחד ברור לי: אם אנחנו עם שפוי, עם חפץ-חיים, עם שאינו מוכן לשחק פוקר בעצם קיומו - מוטב כי נשנה את כל גישתנו אל השלום, אל מחירי והדרכים להשגתו המחירה. אחת הצרות הגדולות של המין האנושי היא אי-יכולתו של האדם לשנות במהירות את הרגלייה-המחשבה שלו, כאשר נוצר מצב חדש. שאינו רגיל לו. זה קרה לנו בשואה. זה קרה לנו, בוועיר אנפין, ערב יומי הכיסופים. זה עלוד לקרות לנו עכשיו, מוז פני הסכנה הגדולה ביותר שעמדה אייפעם לפני היישוב העברי החדש בארץ-ישראל.